

SOPRONI

KIADÓHIVATAL:

SOPRON.

Müller P.-u. 1. Tel.: 175

LEVÉLCIM:

SOPRON I.

POSTAFIÓK: 81.

FELSŐDUNÁNTULI HÉTFŐ

POLITIKAI, TARSADALMI ES SPORT-HETILAP

Előfizetési árak:

NEMETORSZÁGBAN

Egész évre RM 12.-

Fél évre . . . 6.-

Negyed évre . . . 3.-

Az angolszász hadvezetőség nem akarja, hogy a „caeni pokolról” részleteket tudjon meg a közvélemény

Az ellenség Le Havre-t és Cherbourg-t akarja elfoglalni, hogy kikötőhöz jusson Caen és Bayeux előtt német akciók bontakoznak ki — Az eddig harcban vetett 18 angolszász hadosztályból körülbelül 11 van harcképes állapotban még Nyugtalanság az angol fővárosban

Lisszaboni jelentés szerint Angliában június 8-tól kezdődőleg ismét bevezették a szigorú levél-cenzurát. Erre az intézkedésre azért volt szükség, nehogy a sebesülten Angliába visszatérő angolszász katonák a „caeni pokolról” túlszínes leírásokat küldhessenek hozzátartozóiknak. Az egyik angol lap katonai hírmagyarázója elismeri, hogy az invázió eddigi során súlyos veszteségek voltak és hozzáteszi, hogy a további inváziós hadműveletek sikerét csak abban az esetben lehet biztosítani, amennyiben kikötők kerülnek angolszász kézre. Ezek a kikötők Le Havre és Cherbourg volnának. (MTI)

Berlinből jelentik: Német őrhajók kemény harcokban visszavertek angolszász gyorsnaszádokat és az ellenségnek súlyos károkat okoztak. Pénteken este német repülőkövetelések igen nagy kaliberű bombákkal támadást intéztek partraszállító hajók ellen. Több hajót elsüllyesztettek vagy megsemmisítettek. (MTI)

A Német Távirati Iroda jelenti, hogy Jassytól északnyugatra a holseviszták minden támadását visszaverték. (MTI)

Ankarából jelentik: A török államelnök fogadta a külügyminiszter jelenlétében az ankarai brit nagykövetet. (MTI)

Rendkívüli veszteségei vannak az inváziós hadseregnek

Az Interinf katonai tudósítója megállapítja, hogy az angolszász inváziós erők olyan rendkívüli veszteségeket szenvedtek, hogy ennek következtében Montgomery már eddig 18 hadosztályt volt kénytelen harcban vetni az Orne és Lire torkolatánál, valamint Carntannál. Az ellenséges foglyoktól származó parancsokból ki-

derült, hogy az angolszászok seholsem tudták a kitűzött célokat eddig elérni. Az invázió negyedik napjának estéjén meg lehet állapítani, hogy Montgomery szándékait megsemmisítette az erős német védelem. Eredetileg 12 hadosztályt állítottak be az inváziós hadműveletbe, ez azonban ke-

vesnek bizonyult. Berlin megállapítja, hogy Montgomery még 12 hadosztályt hozhat át Dél-Angliából, nem nagyon valószínű azonban, hogy Eisenhower további hadosztályokat enged át Montgomerynek a Kelet-Angliában állomásozó és egyéb rendeltetésű amerikai csapatokból. (MTI)

London nyugtalan . . .

Stockholmból jelentik: Az Aftonbladet című lap megállapítja, hogy Londonban nyugtalanság észlelhető a normandiai félszigeten lezajló események miatt. Megállapítja a lap, hogy az angol naszádok, mielőtt az inváziót megkezdtek, öt napja a tengeren vol-

tak és sok katona tengeri betegségben szenvedett. Kiemeli a német védelem keménységét. Az angolszász sebesültek azt mondják, hogy a reájuk szakadt borzalmas katsoha elfeledni nem tudják. (MTI)

Az ellenség célja: Cherbourg kikötővel együtt elfoglalni a normand félszigetet

Az Interinf jelenti: Az inváziós harcok eddigi lefolyása megerősíti azt a feltevést, hogy az invázió újabb szakaszába lép. Az ellenség elsődleges célja az volt, hogy elfoglalja a Normand félszigetet Cherbourg kikötővel együtt. Ez a terv azonban eddig nem sikerült. Az angolszászoknál csapatgyűlések figyelhetők meg azzal a céllal, hogy Cherbourg felé törjenek előre és megszállják a nyugati Normand partokat is. Itt a folyamatban levő csapatmozgások mellett további csapat partraszállítások várhatók és ebből következik, hogy az inváziós hadművelet itt újabb szakaszába lép. A hadmű-

veletek megindulása ezen a részen rövidesen várható. (MTI)

Berlinből jelentik: Az angol és amerikai csapatok hatalmas erőfeszítéseket tesznek arra, hogy hídfőállásaikat egyesítsék. Ennek azonban előfeltétele az, hogy megfelelő kikötő is rendelkezésükre álljon. Az első három nap hadműveletei után világosan látható, hogy a cél Le Havre és Cherbourg kikötőjének elfoglalása. Az ellenség eddig körülbelül 18 hadosztályt szállított át a francia partvidékre és ebből körülbelül még 11 hadosztály van harcképes állapotban. (MTI)

A legfőbb cél most az ellenség lekötése

Berlinből jelentik: Egyelőre még szó sem lehet döntő értelemben vett csatáról vagy csatákról. A cél most az, hogy az ellenséget lekössék. (MTI)

Az Interinf jelenti: Caen és Bayeux előtt német akciók vannak kibontakozóban. (MTI)

Amszterdamból jelentik: Több amerikai lap az invázióval foglal-

kozva megállapítja, hogy Roosevelt már 1942-ben megígérte ugyan Sztalinnak az inváziót, de akkor Churchill a legélesebben ellenezte. A partraszállás most sem jött volna létre, ha Sztalin nem ragaszkodott volna hozzá. — (MTI)

Lisszabonból jelentik: Stimson kijelentette, hogy a német ellen-támadás csak most fog kibontakozni igen nagy erővel, de hinni szeretné, hogy az rövid lesz. — Egyébként őva intette az amerikai közvéleményt a túlzott derűlátástól. (MTI)

Londonból jelentik: Az United Press jelentése szerint pénteken reggelre sem javult az időjárás a Csatorna felett. A péntekre virradó éjszaka állandóan esett az eső és pénteken is felhős és szürke maradt az ég. (MTI)

Mit mond-a német hivatalos jelentés?

A német véderő főparancsnoksága jelenti: Normandia partvidékén sikerült az ellenségnek hídfőjét megerősíteni, bár a német haditengerészeti erők és a légi erő támadásai súlyos veszteségeket okoztak neki. Ornetól keletre elmentámadásunk újabb tért nyert. Az Ornetól nyugatra lévő hídfőből ellenséges páncélos erők átkarolólágtámadták Bajeux és tovább nyomultak előre nyugatra és délnyugatra. A várostól mintegy 10 kilométernyire nyugatra fogtuk fel őket. A Caen térségéből ellentámadásra felsorakozott páncélos élcsoportaink jelenleg Bajeux től délkeletre állnak heves harcban. A st. mer eglsi hídfőtől északra és délre előrenyomuló ellenség csak kevés terepet tudott nyerni szívos ellenállást tanúsító csapatainkkal szemben.

Hadi apróságok

A „Statist” c. londoni lap arról ír, hogy Anglia háború utáni kilátásai nagyon kedvezőtlenek. Senki sem tudja előre megmondani, hogy Anglia milyen gazdasági viszonyok között fejezi be a háborút, de annyi bizonyos, hogy az angol nép életszínvonala le fog süllyedni.

„A dolgok közben oda fejlődtek, hogy a Moszkvában élő külföldi diplomaták és újságírók minden reggel nagy szorongással kezdenek hozzá a Pravda olvasásához mivel minden reggel valami meglepetéstől tartanak.” Ezek a mondatok a Tribune c. angol folyóiratból származnak, mely felveti a kérdést, mi az oka ennek a különös taktikának, melyet a szovjet folytat az angolszász hatalmakkal szemben. Ez a taktika ugyanis lassan idegeire megy a szovjet szövetségeseinek és joggal áll az a feltevés, hogy a szovjet saját szövetségesei ellen folytat idegháborút. Londonban és Washingtonban a túrázások diplomáciájáról beszélnek és nagy megrökönyődéssel figyelik a dolgok fejlődését. Nem könnyű azonban magyarázatot találni. A szovjet valószínűleg azt hiszi hogy a szövetségesek csak azt a célt ismerik, hogy a szovjetet megakadályozzák abban, hogy elérje a nyugati szövetségesek életszínvonalát. Ha ezt vagy azt kívánjuk, úgy azonnal sietnek kijelenteni, hogy mindez egyoldalú, sőt nem ismerik el. Minden diplomáciai taktikánál hatásosabb egy tíz soros Pravda cikk, mit a szovjet időről-időre alkalmaz is. A szovjet másik módszere az, hogy céljait a lehetőség szerint elpalástolja, egyszerre csak vakítóan megvilágítja azokat. Gyakran alkalmazza azonban a szovjet diplomácia a finn szauna-füdt is, miszerint az egyik pillanatban a szovjet a külföld diplomatikát barátsági gesztikával egészen izzásba hozza, de csak azért, hogy a következő pillanatban egy vödör jéghideg vizet csordítsen a nyakuk közé. Leginkább az rökönyíti meg az angolszász hatalmakat, hogy a szovjet szokásai közé tartoznak szabályos időközökben valamennyi barátait eltaszítani.

Az Aftontidningen jelenti Moszkvából, hogy az új moszkvai pátriárka a szovjet kormányhoz levelet intézett, melyben hangoztatja, hogy éppúgy mint elődje ő is hisz abban, hogy Sztalin Isten kiválasztotta szent Oroszország vezetésére és megváltására.

Az Ewening Standard katonai szakírója Hanson W. Baldwin arról ír, hogy minél több idő mult el a moszkvai és teheráni konferencia óta, annál nyilvánvalóbbá vált, hogy nem sikerült az Anglia, Oroszország és USA között fennálló vitás kérdéseket rendezni. A szovjet teli akciói világosan megmutatták, hogy az kitart azon politikája mellett, mely a világot érdekesfértákra osztja. Európában újra a hatalmi politikáé a szó. Ami az Oroszországi hadjáratot illeti, abból kitűnik, hogy a szövetségesek most már csak Róma bevetelére szorítkoznak. A németek úgy fegyverekben mint a diplomáciában felülemelkedtek a szövetségeseken.

Június 16-18, péntek-vasárnap:

Elida Vally a legbűbájosabb vígjátékban

Maga lesz a férjem

Szerepelnek még: Lilla Silvi, Amadeo Nazzeri.

A soproni Elite - Mozgóban.

Egy hadosztály tűzérfigyelőjén

Ahogy felfelé küzdjük magunkat a meredekpartú hegyvonulat esőtől sókossá vált oldalán, hol nagyokat csúszva hátra, hol négykézláb kapaszkodva, az ösvény mellett kesze-kuszakodó bokrok friss zöld lombozatu ágaiban, éppen találkozunk vitéz P. vezérőrnagy úrral, a hadosztály parancsnokával. El is mosolyodik rajtunk a szája szegletéből, mikor elébe kerülünk. Mert hát sárosak vagyunk, fülünk. Alattunk ott csillog a Prut folyó. Azon még könnyen ájtó-tünk, de mire felérünk a hegylanc gerincére, akkorra csuromvízes az ingünk. Tekintve, hogy a sapkánkról viszont a nyakunkba folyik az esővíz, az állapotunk elég változatosnak mondható, ha nem is éppen kellemesnek...

A hegy teteje tulajdonképpen fennsík. Itt van a hadosztály tűzérfigyelője. Hogy úgy mondjuk a környezet képe, az egyéni ötletesség variációiból megszületett fedezékfajtákkal, eléggé megszokott már a számunkra. Persze, aki először lát ilyent, annak ez a szeme elé táruló látvány egészen festőien tarka, a villanásszerűen egymásba forduló, szinte vibráló részletekkel. Mert hát nagyon szép az a tudomány, amit több-kevesebb eredménnyel bevettünk, mint elvi meghatározásokkal teli regulamentumot. „Erődítéstán” címen, „azidén” a tisztí iskolában. De hát az élet valóságában nagyon mást mutat ám sok mindent. Meg azután a helyzet és a terep adottságának lehetőségei is beleszólnak abba, hogy milyen fedezékeket lehet építeni. Így a hadosztály tűzérfigyelő parancsnokának főfigyelője is ilyen „eredeti” fedezék. Jó mélyen megásták ugyan a négy-szegletes gödört. Egészen a fennsík peremére. Az ollos szög távcső: a „tizenötösörös” éppen csak hogy kiágaskodik belőle. Eppen előtte guggol egy tüskés-szakállu tűzérzárzó. A gödör falába vájt padkába a távbeszélőkészülék szekrényeit helyezték el. A földfalba szúrt ágafászkákön. Gyulay-táskák lógnak, átlátszó fedelük alá dugott, összehajtott színes térképekkel. Azután még a távcső is Innen közvetlenül látni a Prutra, meg messzebb a tavaszi eső szürke leplétől elfátyolozott erdőkre.

A távbeszélő készülék fejhallgatója állandóan ott van a földpadkán üldögélő tűzér fülén. A készülék néha dudálni kezd, ilyenkor a legény unottan távolba meredő tekintete villan egyet, s felkapja maga mellől a füzetet, ceruzát.

Menne is a munka egész jól a főfigyelőben. Csak az eső nyirkos cséppjei ne vernének be mindig! Mert bizony, itt nincs ez ellen valami nagy „építészeti” védelem. Teteje, igaz, van a főfigyelőnek. Amde sátorlapból, s négy vékony

dorongfának a hegyébe kifeszítve, jó magasan, a gödör négy sarkára. Így azután tocsogunk is a vízben.

Mielőtt azonban a földbe vájt lépcsőt elérnénk hirtelen megtorpanok. Dőlő, magas termetű, fiatal arcú tűzértiszt jön felénk. A képen most is ott az a bújkáló, huncutkodó mosoly, amit mennyiszert láttam, majd majd három éven át, az öreg soproni Frigyes főherceg-laktanyában. Öltözködésében, még itt, a harctér minden úgy elszűrítő napjaiban is megmaradt valami férfias, hanyag elegancia. Amiért bizony, valljuk meg, igencsak utána néztek a szép asszonyok, lányok a soproni Deák-ter vasárnap déli korzóján, amikor majd két méteres termetét egy kicsit könnyedén előredöntve, mel-lén a Vaskorona-renddel fénylő kosaras tisztí kardját a hóna alá kapva, pengő sarkantyúkkal végigment vitéz D...y Sándor százados úr...

Most, ahogy az apró bokrokon túlnőve öles termetével, megindul felénk, szürke szeméből megint az a kérhetetlen acéloság akaraterével keveredő okosság néz reánk, mint amellyel éveken át parancsnokolt ott, a régi laktanyában a mi alsóztályunk: a „gárda-üteg” felett. (Tudniillik a miénk volt a legjobb hegyiágyú-üteg akkor az egész honvédségben.)

— Na, te jöttél ide, haditudósítónak? — nyújtja felém, jelentkezőselem után a kezét. Majdnem azt felelem, igenis kapitány úr, „de bizony nyelmem kell egyet, mert hiszen beszéltem „azóta” már vele, mint örnaggyal is”. Most meg, ahogy a köpenyűjre esik a szemem, hát látom ám az ezredesi arany paszományokat.

Víz be magával az ezredes úr a főfigyelőbe. Néhány szóval elmondja, mi most a munkája. Aztán régi szokása szerint előre billenti egy kicsit a derekát, — még így is felülről néz rám — szürke szeme derűsen villan egyet. Előre néz egy kicsit, s azt mondja:

— Látod, hát huszonhét évvel ezelőtt, itt lenn, a völgyben verekedtem én. Itt, ezek alatt az erdők alatt. A Prut egyik hídfőjénél. Afféle „gyerek-hadnagy”, majdnem bujdosztalan síheder voltam. „Az utolsó emberig kitartani!” Mit tudtam én azt akkor, hogy mit jelent ez. Kitartottam, egészen a kartácsolásig. Így állítottam meg a muszkát az én varasdi honvédtűzérelimmel. Micsoda anyag volt az, te!

Kacsint, aztán csettint egyet, lenéz a Prutra, s megint felém fordul:

— És mikor vissza kellett vonulnom innen, egy lőszerköcsi kivételével, sértetlenül vonultam el az üteggel. Mind a hat löve-

get megmentettük vonatostól. Bruszilov-offenzíva... Régen volt. Ezért kaptam a Verdienst-kreuzot. Az olasz fronton azután a Vaskoronát.

Ugy látszik, valahogy egy libbenésre ráborult az emlékezés az ezredes úr szívére, mert megint messze néz egy pillanatra, s csak annyit mormol inkább magának: — Régen volt. Eppen hogy kikerültem a Ludovikáról...

Feljövünk a főfigyelő árkából. Visszalesek. Nem is olyan rossz... A sátorlapra ráborul mindkét oldalról az árok két partján álló fák üde zöld lombja. Mondom is, hogy milyen alapos hely. Az ezredes úr viszont mosolyog még egyet, úgy, mint régen, s azt mondja:

— Igen, de azért meglátogatnám bennünket minden nap az „Ivánok”-Tudom, hogy a ratákat keresztelte el a honvédhumor „Ivánok”. Hát erre bizony nem tudok semmi okosat felelni. Nézem a földet. Erre az ezredes úr rámnevet. De van is neki, a mindig elegáns katonának egy kis mentegődző a hangjában:

— A komisz csizmáimat nézed, mi? Hát tudod, itt ez a legjobb. Ha az embernek éjjel fel kell kelnie, szaladnia a főfigyelőbe, ebbe csak úgy beleugrom.

De nyomban nagy derű is terül az arcára:

Tudod, ezévből már majd csak legyűrjük a muszkát. Akkor azután megyünk haza. Aztán otthon vár már rám az unokám.

Azt kellene látni, milyen büszkén csillog az ezredes úr szeme.

— Ugy ám! Nagypapa vagyok. Másfél éves már az unokám. A kis Katica...

Nem akarom azt írni, hogy ellágyult D...y ezredes úr, de bizony, hát a szava megállt egy kicsit.

— Talán, ha Isten segít, lesz még rá időm, hogy nagyon sokat játsszam vele. Negyvenkilenc éves vagyok, a lányom akkor nőtt fel, mikor mint alantastisztnek, a legtöbb elfoglaltságom volt. Amit nem tudtam adni neki, akaratomon kívül, a szeretetből, azt most visszaadom a kis Katicának.

Lahajtja egy kicsit a fejét, aztán nagyot villan, irgalmatlan keménységgel a szürke szempár:

— De először győznünk kell!

Azután miről is jönne szó, mint a régiokról? A „gárda-ütegről”. Sorra is veszünk mindenkit. A talpig szívvel-lelélekkel katona öreg, világháborúból benn maradt hadapród: Steigerwald kadét urat, meg a másik kiváló régi legényt: Juhász hadapród-tüzes-tert. Aztán a legénységet, kérdem, emlékszik-e még az ezredes úr az üteg legjobb irányzójára?

— Bilicsre? ... Suszter volt

Romantikus magyar film!

Futótűz

Déryné, az első magyar operaénekesnő életének kolozsvári epizódja. — Szabó Ilonka, Szilassy László, Szemere Vera.

Péntektől-keddig a Városi Mozi-ban!

Nagyezüst és egy hét szabadság

Temetésen veszek részt, Egy T. 34-es szovjet harcokcsi temetésén. Ez persze nem azt jelenti, hogy ellásák a földbe, mint a halottakat szokás, nem, csupán megfosztják értékesebb alkatrészeitől, a többi pedig ócskavasként az útszéli árokokban várja be az idők jobbrafordulását, a háború végét. Ki tudja, hány ember véres verejtéke öntözte, hány korbácsütés csattant el a szovjet titokzatos műhelyében, amíg a vasszörny elkészült és mi lett a vége? Egy derék magyar fiú, Márton Illés tizedes bátor fellépése, ügyessége élettelen ócskavassá változtatta.

Három nap óta ádáz harcok folynak honvédeink és a szovjet csapatok között az egyik magaslat birtokbavételért. A harc kemény és kíméletlen. Egymást követik a rohamok az orosz hadállások ellen. A muszkák szívósan védekeznek jól kiépített állásaikban fenn a dombtetőn.

Lovastüzéreink is útban vannak, minden egyes löveget hatos fogat vontat. Lassu tempóban gördülnek a kerekek a nehéz úton. Márton Illés tizedes tűzér bajtársunk is ott van lövegével, azonban ebben a pillanatban még bizonyára nem gondol arra, hogy fél óra múlva kiharcolja a vitézi nevet.

Lovas hírvívó vágat tüzeireink elé, az üteg parancsnokának K... szavazásnak jelenti, hogy 15 harcokcsiból álló ellenséges csoport ter előre, hogy letiporja a magaslatot ostromló honvédeinket. Ugyanekkor a jobb szárnyon lévő német páncélosokat is riasztjuk, öt Tigris máris útban van a veszélyeztetett szakasz irányába.

Tüzéreink vad vágásban törnek előre lövegeikkel. A lovak is mint ha éreznék, hogy most minden erejüket bele kell adni ebbe a rohanásba. Elöl halad Márton tizedes, a lovakról szakad a tajték. A távolban már feltűnnek a német Tigrisek, ágyúik és üvöltéssel küldik első lövédeiket az orosz T. 34-esek felé, melyek hangos zúgással közelednek.

Egyelőre az orosz harcokcsik még nem láthatók, mert a talaj erősen hullámos, csupán hangjuk árulja el felvonulásuk útját. A Tigrisek csoportja most hagyja el a magaslatot, keresztül gázol a szovjet állásokon. A lejtőn lefelé rohannak, hogy elébe kerüljenek az orosz harcokcsiknak, melyek oldalról közelednek. Egy-két pillanatra az utolsó Tigris is eltűnik. Elérték a hullámot, a T. 34-ek felvonulási útját. Heves tüzharc kezdődik a páncélosok között. Semmit sem látni belőle, de annál többet hallani.

Most már tüzeink is mintegy kétszáz méterre vannak a völgy bejáratától.

Ebben a pillanatban feltűnik egy T. 34-es. Ugy látszik, sikerült áttörnie a Tigrisek között.

Ikergéppuskájával erős tűz alá veszi a domb tövében ismét támadásra induló honvédeinket.

Kézigránáttal a harcokcsi ellen

Reggel óta lapultunk már a dombhajlatban. Kókai honvéd nem látta semmi értelmét az egész dolognak.

— Szakaszvezető úr, engedjen el, én bemegyek a szomszéd faluba és körülnézek. Ugy lehet, nincs is benne orosz. De az sem baj, ha van. Nem láttam még orosz harcokcsit úgy sem.

— Majd lesz még részed benne! — nyugtatta meg Mucsi örvezető. Különb is mit akarsz, az ilyen kis emberek mint te, szörőstül-bőrsztil megesszik a bolsevikik.

— Jó lesz, ha elhallgatsz, mert... — vágott volna vissza Kókai, de nem volt ideje rá, mert a rajparancsnok Varga szakaszvezető csöndre intette a társaságot:

— Figyelem, valami gyanus mozgást látok ott a fák alatt! Mucsi és Kókai még tovább sustongott egymás között, de a raj most már nem törődött velük. Az emberek feszült figyelemmel néztek Varga szakaszvezető által megadott irányba.

A nap éppen a fejük fölött állt. Gyönyörű idő volt. Május. A zöld dombok oldalán pipit és székfü fehérlett, a völgyek kis töcsáiban apró sárga virágok köszöntöttek a vizetelő potrohos dongót, aki cifra öltözetében úgy járt kelt közöttük, ahogy öreg bakák járhattak valamikor a háremek millió csodái között...

— Harcokcsi! — szólalt meg az egyik honvéd.

— Egy, kettő... hű de sokan vannak — vaskart a fejét Kókai.

— Na, teljesült a kívánságod, — vágta oda mindjárt Mucsi.

— Az egyik éppen felénk jön, — lelkedezett ama: tovább.

— Maradjatok nyugodtan, rendelkezett Varga szakaszvezető. Oda se neki, ellátjuk a baját, ha erre jön. Azzal gondoltan megvizsgálta géppisztolyát és különösen a nála lévő új német páncélhárító fegyvert. Gyakorlaton sokat lőtt már vele, a használatára most képezték ki nemrégiben a németek által rendezett tanfolyamon. Ott megtanulta, hogyha hidegvérrel kezeli ezt a fegyvert, a győzelem teljes reményében veheti fel a küz-

Igenám, de ott van Márton Illés tizedes. Pillanatok alatt tüzelőállásba vágja mozgó lövegét. Eldördül az első lövés. Kicsit hosszú. Utána mindjárt a másik. És robbanással csapódik a harcokcsi tornyába a lövedék. Valóságos le-söpri.

Megtorpan a hatalmas páncél-óriás. Halott lett belőle.

A völgyben dúló páncélos csata fél óra múlva végetér. Eredménye 12 szovjet páncélos megsemmisült, 3 elmehekült. Márton Illés lélekjelenléte mentette meg honvédeinket. A honvédtüzérek kiváló tulajdonsága, a minden helyzethez való alkalmazkodás, gyors elhatározó készség és bátorság jutott kifejezésre ebben a nem mindennapi fegyvertényben, amellyel kilátta a T. 34-es szovjet harcokcsit és ez által lehetővé tette a magaslat elfoglalását.

A megérdemelt jutalom nem maradt el. Márton Illés honvédtüzér nagyezüst vitézségi érmet és egy heti rendkívüli szabadságot kapott.

delmet a legnehezebb harcokcsival is. Nem mutatta, de egy kicsit is izgatott volt. Hiába, más a gyakorlat és más a valódi harc, ahol nem babra megy a játék. De az izgatottságát szűvelte önmaga előtt is, majd arra gondolt, hogy a huszadik, vagy az ötvenedik alkalommal majd nyugodtabb lesz.

A harcokcsik ezalatt már jó előre haladtak és mögöttük feltűnt az orosz gyalogság is. Működésbe léptek a magyar páncéltörő ágyúk; a szovjet pedig alnával verte a terepet. Szóval pokoli zenebona volt. Az egyik harcokcsi csakugyan Vargának felé vett irányt. A nyitott toronyban ott állt a parancsnok és mit sem törődve a körülötte fűtyülő lövedékekkel, irányította kocsiját.

Vargától körülbelül 50 méterre lehetett ekkor az orosz kolozsus. Itt az idő a cselekvésre — gondolta Varga szakaszvezető. Lesz, ami lesz, gondolta és géppisztolyával célba vette a harcokcsinak még mindig nyugodtan látszó parancsnokát. A rövid sorozat éppen odament, ahová szánta, a parancsnok megingott és beesett a kocsiba. A T. 34-es már — gészen közel jött Vargák állásához.

Most már nyugodt volt Varga szakaszvezető. Sokkal nyugodtabb mint amikor meglátta a támadásra sorakozó harcokcsikat, előkapta a kézigránátját és hidegvérten, megfontolt dobással hajította a harcokcsi még mindig nyitva levő ajtnyílásába. A kézigránát ezután tökéletes munkát végzett...

Vargának csak most volt alkalma körülnézni, hogy tulajdonképpen mi is a helyzet. Amit látott, tökéletesen megvugtatta idegzeit és örömmel töltötte el a szívét. A nagy harcokcsi támadás elakadt itt is, ott is kilőtt T. 34-esek füstöltek a terepen. Egyrésztük már visszafordult és mentette, ami menthető...

A nap még mindig száagra sütt, sőt fönt ragyogott még akkor is, amikor Vargák csapata, a munkácsi gépkocsizó lövészek zászlóalja messze visszavetette az előbb még támadó vörösöket és világosság derült a küzdelem min-

civilben... Hogyne, Bilisics tize-

Mondom, hogy mikor szabadságon voltam mostanában, a villamosból láttam Bilisics szakaszvezetőt. Örök szokása szerint, előre szegezett nyakkal loholt, s lapátbakkancsai nyomában nagyokat csattogott a bús pesti aszfalt...

— Az ám, a régiek? — mosolyog maga elé az ezredes úr.

Hallgatunk, nézünk le a völgybe. Zegzúgos szalagozással, behemot kövek között törve magának utat, alattunk a mélyben folyik a Prut vize. Idáig halljuk a zúgását. A völgy csendjéből most hirtelen mindent megrengető hang csap fel hozzánk, levegőt hasítóan. Oda-lenn dolgozni kezdenek a huszon-egyes tarackjaink...

Hogyan sütkérezzünk?

A többletermelés, a munkateljesítmény fokozása ma a legfőbb cél. A fokozott munka természetesen igénybe veszi a munkaerőt is, amelynek megfelelő pihenésre van szüksége. A nagyvállalatok hétfői pihenőt üdülési szabadságot nyújtanak fizikai és szellemi alkalmazottaiknak, hogy azok kipihenve, frissen, munkaközüvel ülhesse-nek a munkasztaht mellé. Ez az üdülés azonban nem mindig sikerül. A szabad természetbe, a víz mellé telepedett kirándulók, strandolók órák hosszat süttetik magukat a forró nappal és már az első alkalommal valóságos égési sebet kapnak. A gyakorlott sütkérező részére sem egészséges azonban az órák hosszat tartó napsütés. Emiatt nemcsak az egyén szenved, a közönséget is kár éri, mert a munkateljesítmény csökken. Az egyszerű és a helytelen sütkérezésről tartott érdekes előadást a rádióban Kuchárik József tanulmányi felügyelő, a kiftűnő sportember és szakavatott pedagógus.

Az antiszemita Kanada

A Jewish Chronicle című angol hetilap arról ad hírt, hogy Kanadában elharapódik az antiszemitizmus. Mindenekelőtt Ontario tartományban növekedett erősen a zsidóellenes érzület. Az ontariói parlament törvényt fogadott el, amely szerint minden antiszemita tiltást büntetéssel sajtanak. Az országban azonban mindinkább megerősödik az a törekvés, hogy a Kanadába irányuló zsidó bevándorlást megakadályozzák. Több száz ezer kanadai aláírásával ellátott memorandumot nyújtottak be abból a célból az ottawai szövetségi parlamentnek és szövetségi kormány-nak. (MTI)

den apró részletére. Tizennégy T. 34-es maradt ott a terepen. A legnagyobb részét a páncéltörő ágyuk és a Nimródok lötték ki, néhányat az új német páncéltörő fegyver tett harcképtelenné és egyet, mint tudjuk egy közönséges kis kézigránát intézett el örökre. A Varga által megsemmisített harckocsi parancsnoka egyébként egy orosz főhadnagy volt, akinek sértetlenül maradt jegyzetei és a nála talált térképek sok hasznos adatot tudattak a mieinkkel.

Varga vezekszervező és raja aznap este pihenőben volt egy vízmosás oldalában rögtönzött szálláson. A fiuk bámultak parancsnokuk hideg vérén, majd lassan afudni tért mindenki. Csak Mucsi és Kókai veszekedett még azon, hogy ha a rajparancsnokuk nem végezt volna a harckocsival, melyük tette volna ártalmatlanná.

Koncz Antal haditudósító.

Féllábbal a sirban

Sokat kötődnek bajtársai mostanában vitéz Márk honvéddel. Pedig ez egy kicsit kockázatos dolog, mert vitéz Márk a magánéletben is hű a nevéhez és egyébként is hirtelenkedő gyerekek ismerék meg otthon is. Talán éppen ennek köszönhette, hogy a katonáknál is megfizetendő feladatot kapott. Csapatcsendőrként lett, ami pedig itt különösen kint a fronton nem kis dolog. És néha fölötté kellemetlen. Ezt jól tudja már vitéz Márk is és éppen ez az a pont, amit a bajtársai kötődésre felhasználhatnak. Ezeket az ugratásokat azonban nem kell komolyan venni. Vitéz Márk derék jó gyerek, az egész zászlóalj ismeri és több a jó barátja, mint az ellensége. Azt, hogy mostanában sokat ugratják, az is csak azt bizonyítja, hogy vitéz Márk népszerű és ezekben az ugratásokban sokkal több a szeretet, mint a gunyolódási kedv.

Te csak hallgass, neked még a civilpukád mozog a fogason. — torkolja le Forgó őrzetűt Doka tizedes, aki vitéz Márk viselt dolgaira célozva éppen egy találó szellemességgel nevette meg a társaságot. El is hallgat engedelmesen, hiszen ő még csak újoncnak számít itt künn. Három nappal ezelőtt jött ki hazulról, a többiek már több mint egy hónapja kint vannak. Na vitézem, mond el szépen az önkéntes úrnak, hogy történt az az eset, szól az egyik zászlós a csapatcsendőrknek.

Valahol Gácsországból egy hatalmas fenyőerdőben vagyunk. Egy nemrég rögtönzött kunyhó közelében, amelyen ott büszkélkedik a zászlóalj parancsnokság jelzése. Az arcvonal körülbelül 300 méterre lehet, pillanatnyilag most csend van, nyugalom mindkét oldalon.

Azt hittem, már nem látom többé ezt a kunyhót, mutat vitéz Márk a parancsnoki épületre, pedig sokat dolgoztam rajta.

Azt mondd már, hogyan ugrottál ki a sirból, unszolja a többiek.

Féllábbal benne álltam, annyi bizonyos, mondja Márk — és hozzá kezd a történethez.

Még ma sem értem egészen

szen, hogy kerültem fogságba. Javában folyt a támadás és egyszerűen csak azt vettem észre, hogy orosz lovasok vesznek körül, és már kísérnek is hátrafelé. Barátságosak voltak, idősebb volt már valamennyi. Jóindulatúan mosolyogtak kérdéseimen, amit félig croszul, félig magyarul intéztem hozzájuk, de nem igen feleltek rá. Amikor azonban valami parancsnokság feléhez értünk, megváltozott a helyzet. Új örök jöttek, akik...

Megpofoztak egy kicsit mi? — ezt az egyik honvéd mondta, de Márk elsötétedett tekintetével igyekezett is elbujni valamelyik bajtárs háta mögött.

— Hát igen! — mondja most dacosan Márk. Megvoltam kötözve, nem tehettem semmit. Amikor a csapatcsendőrk jelvényem isrevették, hirtelenében annyi mindent kérdeztek tőlem, azt sem tudtam, hol áll a fejem. Faggattak a csapatomról, milyen zászlóalj, milyen ezred, milyen tüzfegyvereink vannak, ki a parancsnokunk stb...

És Te mit csináltál?

Természetesen egyre sem válaszoltam, ez nagyon felbőszítette őket.

Megverték? Ezt megint az előbbi honvéd tudakolja, aki már egyszer érdeklődött a pofon felől.

Ha nagyon tudni akarod, igenis megverték. Két fogam még ma is bántja az esetet. Javában pofoztak, amikor egy tiszt felém jött, aki levette rólam a köteleket. Lehet, hogy azt hitte, így jobban szóra

tudnak bírni, de tévedtek. Amikor ezt látta, egy egészen fiatal hangoskodó kölyök, aki szintén tiszt lehetett, mondott valamit az öröknek, akik karon ragadtak és vitték félre. Rögtön tudtam, hogy itt most már mindennek vége. De valami különös dac szállott meg, hogy inkább meghalok, de akkor sem beszélek. Egyszer úgyis meg kell halni. Vártam, hogy tovább faggassanak, de ahelyett egy fa mellett lévő gödörbe állítottak...

Abban a pillanatban, amikor talán már a puskát is reám emelték, néhány magyar gránát csapódott be közvetlen közelünkben. Azonnal hasravágtak magukat az örök, akik közül az egyik meg is sebesült, én pedig felhasználva a zűr-zavart...

— Meglőgtél — fejezi be tömören Doka tizedes a történetet.

Meglőgtam. Lövöldöztek utánam, a magyar gránátok is ott csapodtak körülöttem, sőt néhány stuka is megjelent és adogatta le csomagjait.

Ez volt a szerencséd.

Lehet, és szerencsém volt, hogy a terep bozotos és gidres-gödörös volt. Ez körülbelül délután 2 óra felé történhetett és 4 órakor már jelentkeztem is a zászlóaljparancsnok úrnál!

Eljen! kiáltotta el magát valaki kissé csufondárosan, de ez nem zavarja vitéz Márkot, akitől búcsúzóan éppen és kíváncsom neki, amivel a parancsnoka fogadta, amikor visszajött.

Tartsa meg az Isten a szerencséidet!

Külpolitikai hírek

A „Dagens Nyheter” Jeruzsálemből közöl jelentést, mely szerint Kairóból magasrangú orosz követségi képviselők érkeztek Jeruzsálembe. A látogatás célja valószínűleg egy jeruzsálemi szovjet konzulátus felállításával áll kapcsolatban. A szovjet mind cél tudatosabban tör a világuralomra.

Cavallero írja a Madridban megjelenő „Arriba” c. lapban: Ha a bolsevizmusnak sikerül a társadalmat és Európá hadseregeit felbomlasztani, a hazaszeretet és nemzeti érzést megsemmisíteni és valamennyi szláv népet egy szovjet-orosz protektorátusba egyesíteni, úgy a történelem Angliát is megbünteti, mivel Anglia hajói számára nem lesz szabad út, tekintve, hogy akkor a vörös impérium karja Európát, másik karja Indiát tartja fogva.

Egy Kanadában megjelenő újságnak a „Catholic Times” diplomáciai levelezőjének cikkét közli, mely egyúttal egy térképet is mellékel, hol pontosan fel vannak tüntetve úgy Németországban, mint Finnországban a brit-szovjet és amerikai megszállási zónák határai a teheráni konferencián megállapított elvek alapján. A Német Birodalom a térképen három részre van osztva, a Szovjeté a legnagyobb rész. A lap megjegyzi még, a dolgok jelenlegi állása szerint a kis népek, Finnország, Magyarország, Románia és Bulgária számára csak két út lehetséges: bolsevizálás, vagy további hűség a Német Birodalom iránt.

A „Socialist Commentary” c. Londonban megjelenő lap a következőket írja: A döntés előtt állunk s ugyanakkor mely aggodalommal szemléljük egy új, harmadik világháború mindinkább megnyilvánuló körvonalaival. Annexiós tervek és stratégiai határok lerögzítése ma napirenden van a szövetségesek táborában. Churchill febr. 22-i beszéde adott először ilyen aggodalomra okot az angol közvéleményben. E beszédében lerögzítette, hogy Teheránban meggyezés történt, mely szerint az Atlantik-Charta-elvei nem vonatkoznak Németországra és Lengyelországra. Az angol közvéleményben nem lehet elnyomni ilyen kijelentésekkel azt a kérdést, hogy mi történt a Chartával. Moszkva és Teherán csak bizonytalanságot hozott a közvélemény számára. A szövetséges nemzetek közvéleménye mind nagyobb aggodalommal a kérdi, hogy ennyi szenvedés és áldozat után vajjon elérkezik-e a jobb világ vagy sem? A jelek azonban nem békére, hanem egy új háborúra utalnak, melyben a mostani szövetségesek lesznek egymás ellenségei.

Az ismert író Vera Brittain a „Reconciliation” c. newyorki lapja cikkét írt, melyben megállapítja, hogy Anglia a bűnös a polgári lakosság bombázása miatt. Az 1932. évi leszerelési konferencián Németország, Olaszország, Oroszország és az USA a bombavetőgépek eltörlését javasolták, Anglia azonban nem-et mondott, mivel bombázókat Indiában akart

a lakosság ellen bevetni. Ezenkívül is megállapította azonban egy az angol légügyi minisztériumban szolgálatot tevő államtitkár, hogy Anglia jóval a németek előtt kezdte meg a „stratégiai célok” bombázását.

Mi sem bizonyítja jobban Anglia árulását Európával szemben, mint az a cikk, mely a „The New Republic” c. lapban jelent meg és a Szovjetunió balkáni terveit természetesnek tartja. Szórolására így ír a cikk: A balkáni politika szovjet részről történő befolyásolása természetes dolog. Szovjet vezetés alatt álló balkáni gazdasági egység csupán mind két részre hasznos lenne. Ezáltal a Szovjet egységesítő törekvései következtében a Balkán megnyugvása is elérhető lenne, s ezáltal, hogy a Szovjet a Balkánon minden más befolyást kiküszöböl csak ez az örök nyugtalan föld-rész válna végre vihársarokból nyugalmi pólussá.

A „Times” május 19-én Nápolyból hírt közöl, melynek értelmében a szövetségesek megvonták a királyi családtól a nápolyi királyi kastély használati jogát. A 16. századból származó palotát átalakították és ellátták bárakkal, jatektermekkel és sporteszközökkel. Ezer főnyi szövetséges megszálló csapat állomásozik a palotában.

Az USA-nak nagy szociális összeomlással kell számítani a háború után, ha nem készít magának végleges tervet az átmeneti gazdálkodás számára. Így nyilatkozik a „Daily Herald” különdíjátója Georg Thomas, aki most tért vissza a philadelphiai nemzetközi munkakonferenciáról. Ez a gazdasági csőd már most mutatkozik a tervszerűtlen háborús megrendeléseknek és a mind inkább növekvő sztrájkmozgalomnak. A hadiparban dolgozók száma a novemberi 16,229,000-ről március folyamán 15,552,000-re csökkent. Egyedül a lőszeriparban 400,000 munkást bocsátottak el ezen idő alatt. Más üzemekben is bejelentették már hasonló rendszabályok és eljárások foganatosítását. A pu-ztába kiáltó szavaként hangzik egy amerikai demokrata vezető kijelentése, hogy a kormány és a gazdasági élet vezetői nem gondoskodnak időben átmeneti gazdaság számára tervekről, úgy a háború után súlyos munkanélküliség lesz. Ez azonban nem történhetik meg addig, míg egyedül a gazdaság és a pénz irányítja az állam és nép életét.

EGY PERC MOSOLY

Utaz: Nagyon lassan megy ez a vonat!

Kalauz: Ha nem tetszik, menjen gyalog!

Utaz: Ammgyra nem sürgös az utam!

Felsődunántúli

HÉTFŐ.

Felelős szerkesztő és kiadó:

Kardos Árpád.

Németországi főmunkatárs:

Farsky Tibor.

Kiadja Fidelitas Lapkiadó

Vállalat kft.

Nyomatott:

vargay Máté Ernő

könyvnyomdájában. Sopron.